

W I A D O M O Ś C I   P O L S K I E
Prywatny informator periodyczny dla uchodźstwa polskiego.

=====

- LONDYN - rpl 18.11. Min. Eden odbył konferencję z prem. Mikołajczykiem oraz ministrami Romerem i Raczynskim i poinformował ich o wynikach moskiewskiej konferencji.

- LONDYN - rpl 18.11. Wicepremier Kwapiński, który jest delegatem Polski na konferencję UNRRA w Atlantic City, wygłosił przemówienie radiowe do Polaków w Ameryce, wyjaśniając cele i zadania tej międzynarodowej organizacji. Min. Kwapiński podkreślił przy tym potrzeby Polski, jako kraju, który najwięcej ucierpiał w czasie wojny. To też Polska winna mieć stałego przedstawiciela w komisji powojennej odbudowy świata.

Jak podaje agencja Exchange z Atlantic City, na konferencji wyłoniono komitet, któremu powierzono zbadanie potrzeb powojennych różnych krajów. Komitet ten doszedł do przekonania, że na okres pierwszych 6 miesięcy po ustaniu działań wojennych trzeba będzie dla oswobodzonych krajów 46 milionów ton towarów, z czego kraje te będą same miały, lub mogły sobie wzajemnie dostarczyć 22,5 milionów ton. Pozostałą ilość 23,5 milionów ton będą musiały dostarczyć inne kraje: St. Zjednoczone, Kanada i Meksyk dostarczą łącznie 9,5, W. Brytania 6, a Skandynawia, Hiszpania i kraje basenu śródziemnomorskiego 8 milionów ton. Polska otrzyma największą ilość żywności; a mianowicie 1,7 milionów ton, podczas gdy Francja 1,3, Grecja 0,9, Jugosławia, Belgia i Holandia po 0,8 milionów ton i t.d. Dostawy oparte będą na założeniu, że każdy winien otrzymać tyle żywności, by na osobę przypadało nie mniej niż 2.000 kalorii dziennie. Ogółem otrzyma Polska 4 miliony ton towarów, podczas gdy Francja 7,5 milionów ton, Belgia 3,1, Holandia 3,0 i t.d.; Polska jest zatem na pierwszym miejscu na liście dostaw żywności, natomiast na liście ogólnych dostaw ustępuje pierwszej miejscie Francji.

- LONDYN - rpl 18.11. Gen. Sosnkowski przybył do wojsk polskich stacjonowanych na wschodzie i wygłosił do żołnierzy przemówienie, w którym zapowiedział, że wkrótce wyruszą oni do boju i wezmą udział w walkach, które na długo rozstrzygną o historii ludzkości i o losie państw.

Po długiej modlitwie na grobie Chrystusa, gen. Sosnkowski złożył swój krzyż Virtuti Militari, jako votum.

- LONDYN - PAT. Z okazji 25-lecia powstania polskiego lotnictwa inspektor lotnictwa płk. M. Iżycki otrzymał depezę gratulacyjną od brytyjskiego ministra lotnictwa sir Archibalda Sinclair i od szefa sztabu RAF marszałka sir Charles Portal:

"Wszystcy oficerowie i szeregowi polskich sił powietrznych obchodzą uroczystie 25-tą rocznicę utworzenia tej broni. Koledzy ich z RAF, z którymi wspólnie zwalczają Luftwaffe, unieszkodliwiają niemieckie łodzie podwodne i bombardują ośrodki niemieckiej siły wojennej, łączą się z nimi w tej uroczystości. We wszystkich ośrodkach operacyjnych w W. Brytanii lotnicy polscy zdobyli sobie nieprzemijające uznanie i nawiązali więzy braterstwa z RAF. Więzy te nie będą zerwane.

Archibald Sinclair".

"Z okazji 25-lecia polskich sił powietrznych zaszyłam Panu i wszystkim podkomendnym najserdeczniejsze gratulacje z powodu dokonanych osiągnięć i najlepsze życzenia na przyszłość. Latając wspólnie z RAF, dywizjony polskie dokonały w walce z nieprzyjacielem czynów wyjątkowego męstwa. Jesteśmy dumni, że jesteśmy Waszymi towarzyszami w tej wspólnej walce.

Portal".

Gratulacje nadesłał również inspektor czechosłowackiego lotnictwa, gen. K. Janouszek.

- LONDYN - dp. Niemiecka agencja DNB podała 8 listopada r.b. następującą wiadomość: "Radio rządu republikańsko-faszystowskiego doniosło w niedzielę, dnia 7 b.m. wieczorem, że podczas nalotu na Miasto Watykańskie został ciężko ranny odłamkami bomby kardynał polski, arcybiskup August Hlond.

DZIENNIK POLSKI w Londynie pisze dnia 9 listopada r.b., że wiadomość ta nie odpowiada prawdzie i że ksiądz prymas nie przebywa wogóle we Włoszech.

- LONDYN - Na miejsce bp. Szmula Zygelbojma, który popełnił samobójstwo na znak protestu przeciw zbrodniom popełnionym na Żydach, weszedł do Rady Narodowej R.P.: dr. Emanuel Scherer, który w obecności przewodniczącego Rady prof. Stanisława Grabskiego, szefa kancelarii cywilnej Prezydenta min. A. Zaleskiego i dyrektora biura Rady Fr. Wójcickiego złożył na ręce Pana Prezydenta przewidziane regulaminem przyrzeczenie.

- LONDYN - PAT. Pan Maurice Déjean został delegatem Francuskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego przy Rządzie Polskim. Pan Józef Morawski został ambasadorem R.P. przy Francuskim Komitecie w Algierze.

- LONDYN - dp. Prof. dr. Stanisław Gleser, minister pełnomocny R.P. przy rządzie belgijskim, mianowany został delegatem Polski do komisji międzyaliantkiej do zbadania zbrodni wojennych.

- LONDYN - PAT. Dnia 3 listopada r.b. odbyło się w Edynburgu otwarcie kursu nauczycieli polskich przybyłych z Rosji. Kurs, który potrwa 3 tygodnie, powstał z inicjatywy zrzeszenia nauczycieli polskich na terenie W. Brytanii przy pomocy i współudziale władz polskich.

Celem kursu jest rozszerzenie i odświeżenie wiedzy słuchaczy przy pomocy wykładów z dziedziny zawodowej, prowadzonej przez profesorów polskich i szkockich, oraz wizytacji miejscowych szkół. Wszyscy uczestnicy kursu, włącznie z 2 kobietami, które również przybyły z Rosji, pełnią obecnie służbę wojskową.

Z · K · R · A · J · U ·
- . . . . . -

Himmler w Polsce.

DEUTSCHES NACHRICHTEN-BÜRO donosi, że Himmler przybył w towarzystwie sekretarza stanu dra. Stuckarta do Krakowa, gdzie po konferencji z dr. Frankiem wydał szereg zarządzeń. Tyle oficjalny komunikat. Wiadomo jednak, że Himmler zamianował gen. SS i policji Wilhelma Koppe'go szefem niemieckiej służby bezpieczeństwa w Generalnym Gubernatorstwie na miejsce Krügera, którego zabito w Krakowie w maju b.r. Koppe, intymny przyjaciel zamordowanego w Pradze Heydricha, ma opinię niezmiernie bezwzględnego i brutalnego generała SS. Koppe otrzymał rozkaz użycia wszelkich środków dla przywrócenia spokoju w Generalnym Gubernatorstwie.

Himmler wydał zarządzenie, by na wypadek ewakuacji niemieckiej z Generalnego Gubernatorstwa zlikwidować inteligencję polską: zabrać ją do Niemiec, lub wymordować.

Frank zarządził, by wszyscy urzędnicy niemieccy w Generalnym Gubernatorstwie nosili stale broń bez względu na to, czy są na służbie, czy poza służbą. Na wypadek alarmu winni urzędnicy niemieccy zbierać się we wskazanych w tym celu miejscach.

Władze okupacyjne liczą się z rychłą ewentualnością otwartych rozruchów w Generalnym Gubernatorstwie i przedsięwzięją kroki zapobiegawcze.

"Osoby nie będące Niemcami".

Według rozporządzenia z dnia 2 października r.b., które ukazało się w Dzienniku Rozporządzeń Generalnego Gubernatorstwa

nr. 82 z dnia 9 października b.r., "osoby nie będące Niemcami, które w zamiarze utrudnienia lub przeszkodzenia w niemieckim dziele odbudowy w Generalnym Gubernatorstwie, uchybiają ustawom; rozporządzeniom i dyspozycjom władz, podlegają karze śmierci". Sądami właściwymi do rozważania i wyrokowania w takich sprawach są doraźne sądy policyjne, w skład których wchodzi dowódca i dwóch członków lokalnej placówki SS. Wyroki tych sądów podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Rozporządzenie to nie odnosi się do obywateli neutralnych państw, lub państw sprzymierzonych z Rzeszą.

Wzięto zakładników, rozstrzelano, rozstrzelano...

Z kraju donoszą: W Warszawie aresztowano dalszych 200 zakładników. Poza straconymi od 16 października r.b. 61 zakładnikami, Niemcy rozstrzelali dalszych 36 osób. Nazwiska straconych podano do wiadomości publicznej przy pomocy głośników. Równocześnie ogłoszono, że o ile sabotaże nie ustaną, przeprowadzone będą dalsze egzekucje. W Łodzi zaaresztowano 120 Polaków. Masowe aresztowania miały również miejsce w Krakowie. PAT 1.11.

Dnia 21 października r.b. rozstrzelano w Krakowie 10 zakładników. W Rozwadowie rozstrzelano ostatnio 60 Polaków, w Lublinie 37, w Rzeszowie 16. W Gorlicach stracono dwie siostry Łakosiewicz w wieku lat 15 i 16.

Pani Cecylia Mikołajczykowa.

Z dniem objęcia urzędu premiera R.P. przez p. Stanisława Mikołajczyka, Niemcy przenieśli małżonkę jego, która znajdowała się w obozie koncentracyjnym w Polsce, do obozu w Oświęcimiu.

Zydzi w obozach.

SWIT podaje, że na Śląsku znajdują się obozy pracy, w których Niemcy zgromadzili resztę Żydów z całej okupowanej Europy. W obozie pod Katowicami i w obozie pod Sosnowcem przebywają Żydzi z Generalnego Gubernatorstwa, w Chrzanowie, Królewskiej Hucie i Mysłowicach Żydzi holenderscy, w Trzebini pod Krakowem Żydzi belgijscy. Praca w tych obozach trwa 15 godzin dziennie. Śmiertelność w obozie katowickim i sosnowieckim dochodzi do 100 zgonów dziennie, poza tym z obozu w Sosnowcu wysyłają Niemcy codziennie po 50 osób do obozu straceń w Oświęcimiu. Warunki przebywania w tych wszystkich obozach są potworne, mnożą się wypadki samobójstw.

Członek Rady Narodowej w Londynie dr. Schwarzbart ogłosił na posiedzeniu Rady 10 nazwisk Niemców, na których ciąży szczególna odpowiedzialność za potworne zbrodnie dokonane na Żydach w Polsce. Są to: gubernator warszawski Fischer; burmistrz Warszawy Lanz, zarządcy warszawskiego geta Auerwald, Reinhard i Heimann, a następnie Schön, Brandt, Seyffert, Behrens i jeszcze jeden, którego nazwiska nie zdołaliśmy uchwycić w audycji.

Za pomoc Żydom.

PAT donosi, że w Skarżysku dokonano w miejscowej fabryce amunicji publicznej egzekucji robotnika z tej fabryki, Nowaka, skazanego na śmierć przez powieszenie za okazywanie pomocy Żydom. Przypadek zrzucił, że urwał się sznur, na którym zawisł już skazaniec. Zebrani mieli nadzieję, że w tych okolicznościach egzekucja się nie odbędzie i że Nowakowi darowane zostanie życie. Nadzieje te okazały się płonne: komendant straży fabrycznej, oficer SS Krause dokończył egzekucji kilkoma wystrzałami z rewolweru.

Koloniści na Pomorzu.

Ze sprawozdania niemieckiego towarzystwa przesiedleńczego wynika, że od początku r. 1940 do końca r. 1942 osadzono na Pomorzu około 10.000 rodzin przesiedleńców na zagrodach i gospodarstwach rolnych, które poprzednio należały do Polaków. Z tych 10.000 rodzin przypada 8.500 na volksdeutsche z Besarabii, a około 900 na volksdeutsche z Wołynia, Chełmszczyzny i Lubelszczyzny. Przesiedleńcom niemieckim oddano na Pomorzu łącznie około 220.000 ha

ziemi z dawnego polskiego posiadania.

Szkoły ludowe w Generalnym Gubernatorstwie.

W Generalnym Gubernatorstwie istnieje około 9.000 szkół ludowych dla Polaków. W szkołach tych uczy się 1,5 miliona dzieci polskich, a naukę prowadzi 23.000 nauczycieli. Dla ludności ukraińskiej istnieje około 4.500 szkół ludowych, do których uczęszcza 600.000 dzieci; w szkołach ukraińskich naukę prowadzi 10.000 nauczycieli. Wreszcie istnieją 322 niemieckie szkoły ludowe, w których naucza 745 nauczycieli i uczy się 22.000 dzieci.

"Narodowość góralska."

Władze okupacyjne w Generalnym Gubernatorstwie uważają górali tatrzańskich za osobny naród. Okazuje się, że w Zakopanem i w Nowym Targu istnieją biura "Komitetu Góralskiego". Osoby, którym komitet wystawił zaświadczenie, że należą do "narodowości góralskiej", nie są uważane przez władze niemieckie za Polaków i nie podlegają szczególnie krzywdzącym przepisom o pracy Polaków w Rzeszy. "W przeciwieństwie do rządu polskiego, który dążył do asymilacji wszystkich grup narodowych w kraju" - mówi szef rządu Generalnego Gubernatorstwa, sekretarz stanu dr. Bühler - "rząd niemiecki nie narzuca tu nikomu przynależności do obcej mu grupy narodowej. Przeciwnie, dba on o ścisłe rozgraniczenie narodowości".

Ludność w Warszawie.

Według ostatnich obliczeń, w Warszawie, która po ustaniu działań wojennych liczyła do 1,5 milionów mieszkańców, mieszka obecnie około 950.000 osób.

Dąbrowieckie kopalnie węgla.

W styczniu r. 1942 należąca do koncernu Göringa spółka "Preussag" przejęła szereg kopalni węgla w Zagłębiu Dąbrowieckim. Obecnie ukazała się wiadomość, że "Preussag" przejął dalsze kopalnie w tym rejonie, a mianowicie przedsiębiorstwa spółki akcyjnej "Czeladź" i spółki akcyjnej "Saturn".

Kopalnie te nie były objęte transakcjami dokonanymi w styczniu 1942, gdyż w spółce akcyjnej "Saturn" odgrywał decydującą rolę kapitał niemiecki, a w spółce "Czeladź" - zagraniczny. Po ostatnio ogłoszonym przewłaszczeniu, "Preussag" stał się - praktycznie rzecz biorąc - jedynym przedsiębiorstwem produkującym węgiel kamienny w Dąbrowieckim Zagłębiu.

Transakcje te są ostatnim, lub jednym z ostatnich ogniw w podziale górnictwa i hutnictwa na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowieckim pomiędzy koncern Göringa i koncern Böhmische Union-Bank. Bank ten występuje w tych sprawach przez swe Cieszyńskie Towarzystwo Hutniczo-Górnictwo.

"Jak ci ludzie są szczęśliwi..."

Z okazji czterolecia istnienia Generalnego Gubernatorstwa dr. Frank nadesłał prasie niemieckiej artykuł, w którym m.in. pisze, że "zagranicą krążą baśnie o okropnościach, które się dzieją w Generalnym Gubernatorstwie. Kto jednak ma okazję zwiedzić ten obszar i przyjrzeć się jego mieszkańcom; ten widzi już na pierwszy rzut oka, jak ci ludzie są szczęśliwi, że niemiecko-sowiecka wojna uchroniła ich przed losem, którego sobie nawet wyobrazić nie można. Ludzie ci uznają niemieckie kierownictwo i podporządkowują mu się z całą lojalnością. W Generalnym Gubernatorstwie - jak i wszędzie - są i ślepi fanatycy. Wiemy o tym i znamy ich. Nie robimy sobie żadnych złudzeń, wiemy bowiem, że chcieliby oni obalić istniejący porządek, ale ich wysiłki i nadzieje są płonne. Generalne Gubernatorstwo jest silną strukturą, której bronią niemieckie siły zbrojne, niemiecka policja i inne organy bezpieczeństwa. Na granicy V roku swego istnienia Generalne Gubernatorstwo jest wewnętrznie silne i spokojne. Pracuje ono i tworzy. Ma odwagę i jest zdecydowane."

Z E - S - W I - A - T - A -

Arcybiskup Spellman wśród dzieci polskich.

Arcybiskup Nowego Yorku Spellman ogłasza w COLLIERS MAGAZINE wspomnienia ze swej podróży światowej i pisze m.in.:

"W Tyberiadzie nad Jeziorem Galilejskim przebywałem z rodzicami Franciszkanami. Powitali mnie w nader serdeczny sposób nie tylko zakonnicy, lecz również i dzieci polskie, uchodźcy mieszkający w szkole klasztornej. Chciałem być następnego dnia w Nazarecie, ale ponieważ dzieci polskie zatrzymały mnie wśród siebie, byłem obecny na mszy św. w parafialnym kościele i udzieliłem im komunii św. W Nazarecie udałem się do Kolegium, gdzie zakwaterowanych jest wielu chłopców. Są to sieroty w wieku od lat 12 do 18, których nauczyciele polscy kształcą w zakresie szkoły średniej. Byłem wśród nich godzinę. Dnia 3 maja przypada polskie Święto Narodowe. Brałem udział w jego obchodzie w Kairze".

Jak schwytać zbrodniarzy?

Na łamach SUNDAY CHRONICLE znany publicysta angielski Douglas Reed poruszył ważną sprawę wykonania zapowiedzi, że zbrodniarze wojenni zostaną schwytani i osądzeni. Reed stwierdza, że najtrudniej będzie schwytać winowajców. Po poprzedniej wojnie główni przestępcy zbiegli do Holandii lub innych neutralnych krajów. Po tej wojnie szanse ukarania winnych będą większe, gdyż sprzymierzeni będą prawdopodobnie okupować całe Niemcy. Państwo neutralne, któreby odmówiło wydania zbrodniarzy sprzymierzonym, nie będzie mogło odmówić, gdy z żądaniem tego rodzaju wystąpi rząd niemiecki.

Reed sądzi, że należałoby sporządzić listę głównych winowajców, wyznaczyć wysokie nagrody za informacje o ich miejscu przebywania i codziennie wzywać Niemców przez radio, by pilnowali i śledzili te osoby.

K O M U N I K A T Y - L O K A L N E

-x- Pani Marika Stiernstedt, przewodnicząca komitetu Hjälp Polens Barn, wygłosi w poniedziałek, dnia 29 listopada r.b., o godz. 20-ej w Victoria-Salen przy Tunnelgatan 19 b odczyt p.t. "Frihet och Fosterland". W odczycie tym będzie również mowa o Polsce. Bilety w cenie 50 öre nabywać można w Internationella Kvinnoförbundet przy Sturegatan 7 lub przed odczytem na miejscu.

Z uwagi na temat odczytu i osobę prelegentki należy mieć nadzieję, że kolonia polska w Sztokholmie przybędzie licznie na odczyt.

-x- Sekcja Kulturalno-Oświatowa P.K.P. wydała pewną ilość powielonych kompletów lekcji szwedzkiego języka, jakie urozaya się w WIADOMOSCIACH POLSKICH w okresie r. 1941-43. Kompletu te są już do nabycia w lokalu Ogniska w godzinach dyżurów Sekcji, t.j. we wtorki od 19,30 do 20,30 oraz w czwartki i piątki od 11 do 12. Cena egzemplarza wynosi 4 kr plus ewentualne koszty przesyłki.

-x- Sekcja Kulturalno-Oświatowa zawiadamia, że wydana obecnie publikacja Livrustkammarén "Polonica" - zbiór obrazów, jest do nabycia w Ognisku w cenie 2 kr za egzemplarz.

-x- Dr. F. Nowak prosi nas o podanie, że ma w mieszkaniu nowy numer telefonu: 53-84-27.

K A L E N D A R Z - K A R T K O W Y

Nowe kartki:

T o w a r	K u p o n	Termin końcowy	Każdy kupon ważny na zakup
mydło i środku do prania	D 37, 38, 45, 46, 47 51	23.I.1944	według dotychczasowych norm

Polska Hjälpkommittén i Sverige - Polski Komitet Pomocy w Szwecji
Polski Klub "Ognisko", Stockholm, Jungfruätan 30/II, tel. 61-63-59